

ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Актуальні проблеми музичної інтерпретології»
2023-2024

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти – третій освітньо-науковий (доктор філософії)

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Освітня програма – Музичне мистецтво

Загальний обсяг дисципліни – (в кредитах ЄКТС) 4 кредити

Статус дисципліни – вибіркова

Факультет – початкової освіти та мистецтва

Кафедра – вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва

Курс – 2; **семестр** – 1; **вид підсумкового контролю** – залік

Мова навчання – українська.

Види занять: лекції та семінарські

Методи навчання: наукового пізнання, пошуковий, аналізу і синтезу, дискусійний.

Форми навчання: денна, вечірня, дистанційна

Лінк на дисципліну: <https://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/music-art/2023-%d1%80%d1%96%d0%ba/>

Розподіл годин за видами робіт

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
Денна, Вечірня	II	I	4/120	46	16			30	74	-	+	-

2. Викладач

Бермес Ірина Лаврентіївна i.bermes@dspu.edu.ua 0975012313	доктор мистецтвознавства, професор кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва
--	---

3. Характеристика навчальної дисципліни

Метою дисципліни є вивчення теоретичних основ інтерпретації музики різних епох і стилів; діяльності виконавців; формування базових категорій теорії виконавського мистецтва.

- **Результати навчання.** Знання проблем розвитку сучасного музичного мистецтва; здатність до розуміння взаємозв'язку між сферою теорії та практики музичного мистецтва, головних досягнень музичного мистецтва у виконавській творчості; здатність логічно будувати структуру наукового дослідження, застосовувати відповідні методи його реалізації, здійснювати якісну інтерпретацію отриманих результатів.

Компетентності. Загальними компетентностями вивчення курсу «Актуальні проблеми музичної інтерпретології» є:

- Розуміння сучасної методології музичного мистецтва; здатність до застосування методів наукового пізнання; методологічно та науково грамотно здійснювати наукове дослідження; інтерпретувати його результати.

Фаховими компетентностями є:

- Здатність доцільно застосовувати новітні музикознавчі концепції, пояснювати сучасні культурні явища і процеси; усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань музичного мистецтва.

- Здатність до розуміння еволюції музичного мистецтва як відображення основних тенденцій соціокультурного та історичного розвитку, самостійного здійснення аналізу особливостей функціонування музичного твору у певному соціокультурному середовищі.

- Здатність до розуміння музики як мистецтва, системи мислення, проблем музичної творчості, музичної герменевтики, осмислення питань про походження, сутності музики; музики як цінності життя, онтологічних та феноменологічних проблем філософії музики загалом.

Пререквізити дисципліни. Вивчається після таких дисциплін, як: «Філософія як досвід мислення», «Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності», «Проблеми сучасного музикознавства», «Історія музичного мистецтва», паралельно з дисциплінами «Проблеми музичної герменевтики», «Соціокультурні виміри музичного мистецтва», «Проблеми українського музичного діаспорознавства» та ін.

Постреквізити дисципліни. Дисципліною «Актуальні проблеми музичної інтерпретології» завершується освітня складова ОП 025 музичне мистецтво. Після вивчення курсу аспірант вибудовує індивідуальну траєкторію власного наукового дослідження.

4. Програма (зміст основних розділів) дисципліни

Зміст лекційних занять

Тема 1. Вступ до музичної інтерпретології.

Тема 2. Поняття «інтерпретація» у музичному мистецтві.

Тема 3. Інтерпретація музичного твору.

Тема 4. Поняття «текстуальні стратегії» як інструмент осягнення інтерпретації.

Тема 5. Проблеми виконавського прочитання музичних текстів різних епох: епоха Бароко.

Тема 6. Виконавська специфіка прочитання музичних текстів віденських класиків.

Тема 7. Музика епохи романтизму: особливості інтерпретації.

Тема 8. Музика ХХ століття і сучасна музика: інтерпретаційний аспект.

Зміст семінарських занять (тематичні блоки)

Тема 1. Музична інтерпретація як об'єкт музичної інтерпретології. Інтерпретологічні методи в сучасному музикознавстві.

Тема 2. Теоретичні основи музичної інтерпретації.

Тема 3. Складові інтерпретаційного процесу.

Тема 4. Музикант-інтерпретатор і музичне виконання.

Тема 5. Види музичної діяльності: композитор – виконавець – слухач.

Тема 6. Три епохи історії музики: до інтерпретаторська, інтерпретаторська, постінтерпретаторська (за С. Савенко).

Тема 7. Розвиток мистецтва інтерпретації: історичний аспект.

Тема 8. Тенденції у музичному виконавстві ХХ століття: аемоційність, апсихологізм, фетишизація техніки у виконавському стилі.

Тема 9. Музичний твір як об'єкт інтерпретації.

Тема 10. Авангардна музика і її вплив на музичну практику.

Тема 11. Сучасна виконавська практика у галузі академічної музики.

Тема 12. Види тексту інтерпретації (акустичний, авторський, пластичний, ментальний тексти, метатекст).

Тема 13. Методологія як система підходів і принципів наукового моделювання музики, що відображає зміст соціокультурного й історичного контекстів теорії і практики музичного виконавства.

Тема 14. Композиторські («зона композиторської компетенції») і виконавські параметри інтерпретації («зона виконавської компетенції»).

Тема 15. Музикознавчий розгляд питань інтерпретації: зв'язок виконавської інтерпретації і композиторського тексту, об'єктивні і суб'єктивні елементи інтерпретації, природа інтерпретаторських рішень.

5. Місце проведення занять (локація)

Аудиторне навчання: аудиторія № 8 корпус № 4 ДДПУ ім. Івана Франка: вул. І. Франка, буд 11.

Дистанційне навчання: відео-конференція (ідентифікатор персональної конференції ID: 2309257925 Passcode:2020).

6. Інформація про консультації

Консультації з дисципліни проводяться в обумовлений завчасно час із викладачем, у телефонному режимі або ж через електронну пошту.

7. Система оцінювання

Оцінювання знань аспірантів відбувається згідно з видами навчальної роботи, які зобов'язаний виконати кожен аспірант:

– участь у семінарському занятті (доповідь на одне із питань плану заняття, доповнення до доповідей за іншими питаннями плану заняття, участь у дискусії за темою заняття);

– співбесіда з лектором (фронтальна перевірка компетентності аспіранта);

– залік.

Критерієм аналізу якості виконання завдань та його усне викладення є максимально влучна добірка наукової інформації з переведення у форму суджень чи тверджень.

Оцінювання знань методом співбесіди з лектором визначає рівень компетентності аспіранта: обізнаності щодо змісту навчальної дисципліни; набутих знань і умінь.

Співбесіда з лектором проводиться в кінці семестру. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Усні відповіді (семінарські)	Співбесіда з лектором	Сума (залік)
60	40	100

Відповіді на семінарських заняттях оцінюються за чотирибальною шкалою. Результат за 100-бальною шкалою обчислюється за формулою

$x = \frac{A \cdot K}{n \cdot 5}$, де A – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою при вивченні модуля, включаючи оцінки «2», n – кількість цих оцінок (не менше трьох), $\frac{A}{n}$ – середня оцінка. Якщо середня оцінка за відповіді на практичних заняттях $\frac{A}{n} \leq 2,5$, то кількість балів x дорівнює нулю.

Залік за талоном № 2 проводиться перед комісією в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

8. Питання до підсумкового контролю

1. Особливості процесу виконавської інтерпретації у сольному музикуванні.

2. Спектр типів музичної інтерпретації.

3. Параметри об'єктивності інтерпретування музичних творів (незмінність точних координат авторського тексту, відповідність загальній образній концепції музичного твору, стильова адекватність, жанрова адекватність, композиційна адекватність).

4. Особливості інтерпретаційної діяльності у колективному (ансамблевому) музикуванні.

5. Стильові норми виконавського втілення музики епохи бароко.

6. Стильові норми виконавського втілення музики епохи класицизму.

7. Особливості виконавської інтерпретації музичних творів епохи романтизму.

8. Основні стильові напрямки музики ХХ ст. (імпресіонізм, експресіонізм, неокласицизм, джаз, популярна музика та ін.) та особливості їх виконавського втілення.

9. Виконавська інтерпретація музичних творів ХХІ ст.

10. Музичний твір як об'єкт виконавської інтерпретації, параметри об'єктивності інтерпретування.

11. Музична інтерпретація як акт виконавської творчості.
12. Стиль інтерпретації та образ виконавця.
13. Музично-виконавська інтерпретація як когнітивно-психологічний феномен.
14. Поняття «текстуальна стратегія» й інтерпретація.
15. Єдність теорії та практики як методологічної платформи формування особистості інтерпретатора у глобалізованому світі.
16. Специфіка музичної інтерпретації.
17. Формування художньо-самостійної виконавської версії музичного твору.
18. Теоретичні та методичні аспекти музичного інтерпретування як організована інтелектом творча діяльність музичного мислення, спрямована на розкриття виразово-сміслових можливостей музичного твору.
19. Інтенаційність та музичне мислення у контексті теорії інтерпретації.
20. Три підходи у трактуванні виконавцями авторського нотного тексту (точне прочитання, прочитання з редакційними змінами, прочитання-обробка).

9. Політика дисципліни (система вимог до здобувача освіти).

Вона визначається системою вимог щодо повноцінного засвоєння предметного змісту дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності: систематичного відвідування лекційних занять; участі у семінарських заняттях або їх відпрацювання у письмовій формі у разі відсутності; відповідального ставлення до вимог щодо самостійної роботи та ознайомлення з матеріалами для читання (джерелами інформації).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Давидов М. Виконавське музикознавство: енциклопедичний довідник. Луцьк : ВАТ “Волинська обласна друкарня”, 2010. 400 с.
2. Москаленко В. Лекции по музыкальной интерпретации : учебное пособие. Киев : ГОР «Клякса», 2013. 272 с.
3. Коменда О. Три подхода к изучению исполнительской интерпретации музыкального текста. *Музыкальная академия*. 2015. №4. С. 159–164.
4. Опарик Л. Комунікативний аспект музично-виконавського висловлювання. : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Львів, 2007. 17 с.
5. Пилатюк О. Першовиконання музичного твору як феномен сучасного соціокультурного континууму : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Львів, 2006. 17 с.
6. Полусмяк И. Теоретические и методические аспекты музыковедческой интерпретации : автореф. дис. .. канд. искусствоведения : 17.00.02. Киев : КГК им. П. И. Чайковского, 1989. 25 с.
7. Чекан Ю. Інтенаційний образ світу. Київ : Логос, 2009. 227 с.

8. Шаповалова Л. В. Виконавська рефлексія як об'єкт інтерпретології . *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*: зб. наук. праць. Харків, ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2007. Вип. 21. С. 178–188.

9. Шаповалова Л. Духовная реальность музыкального произведения. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти* : Вип. 40 : Когнітивне музикознавство. Харків : Вид-во «С.А.М», 2014. С. 11–32.

10. Шаповалова Л. Интерпретология как интегративная наука. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики*. Вип. 46. С. 289–300.

11. Шаповалова Л.В. Формування мислення сучасного виконавця в системі інтегральних зв'язків теорії музики та інтерпретології. *Modern culture and art history: an experience of Ukraine and EU: Collective monograph*. Riga : Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2020. P. 1–20.

Додаткові:

12. Москаленко В. Аналіз у ракурсі музикознавчої інтерпретації. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського* : Київ, 2008. № 1. С. 106–111

13. Олексюк О. М. Ціннісно-сміслова інтерпретація як творча самореалізація музиканта-виконавця. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. Київ, 2009. Вип. 82. С. 295–302.

14. Шаповалова Л. Апология когнитивного музыковедения. *Мир музыки*: издание Бакинской консерватории. 2013. №1.С. 41–49.

15. Шаповалова Л. Целокупное бытие музыки : о задачах и перспективах интерпретологии. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*: зб. наук. праць. Харків: ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2005. Вип. 16. С. 196–204.

16. Николаевская Ю. Homo interpretatus в музыкальной культуре : теоретический аспект. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти* : зб. наук. праць. Вип. 29: Харків: ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2014. С. 601–614.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

17. Академічна та популярна музика у ХХ - на початку ХХІ ст. Режим доступу: <http://uir.uipa.edu.ua/wp-content/uploads/2015/04/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F6.pdf> 19

18. Гаврилова Л., Псарьова Л. Інтерпретація музичного твору: теоретичні аспекти. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти* : зб. наук. праць. Вип. 3. Слов'янськ, 2016. С. 97–106. Режим доступу: http://pptma.dn.ua/files/2016/3/11.Gavrilova-Psarova_s.97-106.pdf